

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусишин Р. М., Сидорук І. І., Когут Я. М. Протидія та соціальна профілактика торгівлі людьми в Україні: навчальний посібник / автори-упорядники. Львів: Растр-7, 2023. 178 с. URL:<https://surl.li/xwynpj> (дата звернення: 27.03.2025).
2. Левченко К. Б., Ковальчук Л. Г. Соціально-педагогічні основи захисту прав людини, протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.-метод. посіб. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2016. 368 с. URL:<https://surl.li/kjrrvw> (дата звернення: 27.03.2025).
3. Менцелопулу М.М. Війна Росії проти України: ризик торгівлі людьми. ДСЄП Дослідницька служба Європейського парламенту. URL:[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729410/EPRS_ATAG\(2022\)729410_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729410/EPRS_ATAG(2022)729410_XL.pdf) (дата звернення: 27.03.2025)

УДК 94(477)"1621"

ЛЕВЧЕНКО М.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ТЕРЕЩУК М.М.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ХОТИНСЬКА БИТВА ЯК ПОВОРОТНИЙ МОМЕНТ У СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

У статті досліджується значення Хотинської битви 1621 року як ключової події у процесі формування української політичної суб'єктності та ідеї державності. Проаналізовано роль Війська Запорозького у протистоянні Османській імперії, стратегічну взаємодію з польською армією, а також дипломатичні й ідеологічні наслідки битви.

Ключові слова: Хотинська битва, козацтво, державність, міжнародне визнання, Військо Запорозьке, політична суб'єктність, Османська імперія, Річ Посполита, Михайло Дорошенко.

Хотинська битва 1621 року стала одним із найбільш визначальних зламів у політичній історії Східної Європи початку XVII століття. Ця військова кампанія, що тривала з вересня до початку жовтня, об'єднала інтереси трьох великих політичних суб'єктів — Османської імперії, Речі Посполитої та українського козацтва, і водночас виокремила козацький чинник як нову політичну силу. Саме ця битва відкрила новий етап у формуванні української ідентичності та дала поштовх до зростання ідеї автономної державності.

Військовий конфлікт, що призвів до битви, виник унаслідок зростання суперечностей між Османською імперією та Річчю Посполитою, зокрема через татарські та козацькі набіги, суперечки за вплив на Молдавію та Бессарабію, а також намагання султана Османа II утвердити османську гегемонію в регіоні. Проте саме долучення Війська Запорозького стало фактором, що радикально змінив хід подій. Козацьке військо на чолі з гетьманом Михайлом Дорошенком прибуло до табору польського гетьмана Ходкевича напередодні вирішальної фази битви, значно зміцнивши обороноздатність союзних військ [1, с. 115].

Козаки продемонстрували виняткову військову майстерність, особливо в контексті мобільності, тактичної ініціативи, ефективного використання стрілецької піхоти, оборонних укріплень і нічних вилазок. Їх участь дозволила переломити наступальні дії турків, які мали перевагу в чисельності. Османське військо, за деякими оцінками, налічувало понад 100 тисяч осіб, тоді як польсько-козацькі сили складали орієнтовно 70 тисяч, з яких близько 40 тисяч становили козаки [2, с. 97].

У результаті перемовин 9 жовтня 1621 року було укладено мирну угоду, за якою турецька армія припиняла наступ, а Річ Посполита визнавала статус Молдавського князівства як зони впливу Османської імперії. Водночас особливого значення набуло те, що козаки фактично були визнані самостійним учасником конфлікту: в угодах згадувалась їх участь як чинника, рівного польському війську [3, с. 213].

Для українських земель ця битва стала поворотним моментом, у якому козацтво з локального оборонного формування перетворюється на військово-політичну силу зі

стабільними структурними ознаками державності. Участь у Хотині засвідчила здатність Війська Запорозького діяти автономно у зовнішньополітичній сфері, приймати участь у багатосторонній дипломатії, координувати дії з іншими державами та досягати політичного впливу на міжнародній арені [4].

Після Хотинської кампанії значно зміцнів політичний авторитет козацької старшини. Гетьман Михайло Дорошенко здобув загальноєвропейське визнання як лідер, здатний організовувати масштабні воєнні кампанії. У панегіриках і літописах тієї доби його порівнювали з найвизначнішими полководцями християнського світу [5, с. 141]. Водночас зросло прагнення козацтва до закріплення власного правового статусу в межах Речі Посполитої. Протягом 1620-х років козаки неодноразово надсилали звернення до польського короля з вимогами легалізувати козацький реєстр, визнати козацьку автономію, а також відновити православну ієрархію — все це були кроки в напрямку створення політичної самостійності.

Хотинська битва також стимулювала формування козацької ідеології, де оборона православ'я, захист народу і «військова честь» почали розглядатись як елементи загальнонаціональної ідентичності. Це ідеологічне підґрунтя згодом ляже в основу концепції козацької держави часів Хмельниччини. Таким чином, Хотин виступає не лише як військова перемога, а й як чинник ментального та політичного дозрівання української еліти [6, с. 48].

Крім того, участь українських козаків у битві сприяла закріпленню європейського сприйняття їх як окремої нації зі своєю військовою традицією, політичною структурою та духовною місією. Італійські, французькі, австрійські джерела того періоду фіксують образ козаків як «оборони Європи», що сприяло легітимації їх ролі в очах міжнародної спільноти [7, с. 163].

У підсумку Хотинська битва стала моментом конденсації кількох історичних тенденцій: піднесення козацької військової сили, народження політичної самосвідомості, формування дипломатичних навичок та виникнення прообразу державної організації. Військова перемога, дипломатичне визнання та зростання національної гідності — ці чинники утворили фундамент, на якому вже за кілька десятиліть постане козацька держава Богдана Хмельницького.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гурбик А. О. Українське козацтво в європейських міжнародних відносинах першої половини XVII ст. Київ: Інститут історії України НАН України, 2004. 276 с.
2. Чухліб Т. В. Козаки і монархи: Україна у міжнародних відносинах ранньомодерної доби (XVII–XVIII ст.). Київ: Кліо, 2021. 448 с.
3. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Київ: Генеза, 1997. 312 с.
4. Сас П. М. Козацтво в політичній системі Речі Посполитої (XVI – перша половина XVII ст.). Київ: Інститут історії України НАН України, 1998. 348 с.
5. Ісаєвич Я. Д. Українське козацтво в європейському контексті. Львів: Інститут українознавства, 2001. 284 с.
6. Горобець В. М. Політична культура українського козацтва. Київ: Темпора, 2015. 320 с.
7. Крип'якевич І. П. Козацька епоха в історії України. Київ: Арістей, 2005. 400 с.

УДК 340.1

МУСІЄЦЬ А.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **КОВАЛЬЧУК І.В.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ В СУЧАСНОМУ ПРАВОЗАСТОСУВАННІ

В тезах розглядаються особливості механізму правового регулювання в умовах сучасного правозастосування.

Ключові слова: механізм правового застосування, норм права, юридичний факт, правовідносини, реалізація права, гарантії, правозастосування.

ЗМІСТ

Безуглов І.Є., Сокиринська О.А. Дотримання прав людини в ісламських країнах.....	3
Богданевич Д.І., Мельник В.О. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників.....	5
Гудзікевич Л.І., Макарчук В.В. Правовий статус біженця у Польщі.....	7
Гудзікевич Л.І., Настіна О.І. Правовий статус юридичної клініки як структурного підрозділу закладу вищої освіти.....	10
Гулько Я.О., Бровко Н.І. До питання щодо конституційного складу Верховної Ради.....	12
Гулько Я.О., Терещук М.М. Гетьманщина як фундаментальний етап становлення української державності.....	13
Дембіцька М.С., Макарчук В.В. Правові аспекти повторного медичного огляду військовозобов'язаних.....	15
Дергалюк В.М., Сімакова С.І. Особливості збирання доказів під час розслідування кримінальних правопорушень.....	17
Довгопол А.М., Макарчук В.В. Особливості надання відстрочки від мобілізації окремим категоріям осіб: батьки-одиначки та догляд за особою.....	18
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Недопустимість доказів у кримінальному процесі.....	21
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Окремі випадки маніпуляцій конфліктами.....	23
Ігнатенко І.А., Самойлович А.А. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: актуальні питання.....	25
Казміренко Ю.В., Макарчук В.В. Особливості юридичної відповідальності за порушення міграційного законодавства України.....	27
Катаєв Я.Д., Ковальчук І.В. Міжнародні підходи до діджиталізації механізмів фінансового контролю.....	29
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Вплив штучного інтелекту на злочинність в Україні.....	30
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Окремі аспекти затримання особи в умовах воєнного стану.....	32
Кириченко В.В., Самойлович А.А. Проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.....	34
Кириченко В.В., Ломакіна І.Ю. Проблема гендерної рівності у трудових відносинах.....	35
Когутенко Д.В., Ковальчук І.В. Актуальні проблеми та аналіз законодавства в сфері ветеринарної медицини.....	36
Кондратенко О.Є., Терещук М.М. Юридичні гарантії законності у банківській сфері.....	38
Костенко Л.І., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають трьох та більше дітей до 18 років.....	40
Кузьомко Т.Р., Тимчук І.М. Кібермобінг та мова ворожнечі: як протистояти негативним явищам в онлайн-спілкуванні.....	41
Кузьомко Т.Р., Ордіна Л.Л. Регіональні особливості української писанки.....	44
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Вплив воєнних дій на міграційну політику сусідніх з Україною країн.....	46
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції в умовах гуманітарних криз.....	48
Левченко М.С., Терещук М.М. Хотинська битва як поворотний момент у становленні української державності.....	50
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Механізм правового регулювання та його елементи в сучасному правозастосуванні.....	51
Мякушак Б.В., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти трудової міграції.....	53
Нечепоренко А.О., Макарчук В.В. Смертна кара як вид покарання за злочини.....	54
Нечепоренко Д.Р., Макарчук В.В. Фіктивний шлюб під час воєнного стану.....	57
Ольшєвська О.С., Макарчук В.В. Ключові напрями реалізації державної політики у сфері національної безпеки та оборони України у 2025 році.....	60
Павленко Є.М., Макарчук В.В. Права дитини у контексті міжнародного міграційного права.....	61
Пархоменко А.Є., Макарчук В.В. Правові підстави оскарження рішення про депортацію іноземців та осіб без громадянства України.....	63